

עין משפט
גר מצוה

י"ח א מ"י פ"ט מהל'
מחירה הל' ט סמג
עשין סג טו"ע ח"ת ס"י
רסו סעוף א:

תוספות רי"ד

דִּנְיָה הוא דאז'ס דאז'ס וספצ' ליה.
וקא משמע ד'נא ד'נא ד'נא
ומקשים מאי נפקא מינה שיעטון עמו
לראובן ולא שמעון מה יריוה שמעון
בזמן הלא כל מה שיעטון ראובן
שמעון וכו' כ"מ כגון שיש עדים
קרובים לשמעון ואינם קרובים לראובן
ודאי לא יחזיק בעל חוב הרי לשמעון
אינם יכולים להעיד אבל לראובן יכולים
להעיד לא היא דכיון דסוף סוף יש
ריות לשמעון שיעטוריו בידו הרקע
פסולין להעיד אפי' לראובן כדמונה

בסוף פ"ק דמטות (דף י.) דלמא אילעא דרבי יהושע לרב פפא אי לימיה ללא לא לרנאון קרובים לשמשון וכו' לא היי' משמון ולא מנן מקיימי חין דלי טו גופיה אמרין ב"ב (דף מג. וסג) המוכר כ"ה עבר ולא היו פסול משום טרעומת כ"ה פרה לו אם לא ויולד לומר לו אישמשבעה שבעה חסין בכל ליפרע מנכסיהן תשבעה יגנון שמחל לו משמון שבעה בכל ליפ"י יטול לטעון מוויף הוא לפי שהוא יודע ב איני יכולין לערן שער קוים על הארץ הארץ לא תיטול שער קוים דעדיין קוים דלא אמרין החתים עדים שאין רבנן קוים כנגד טענת שער מוויף (הא וזאיל ואלא קוים) חסין בגוים אם הוא מו' נכסים ולא תיטול לא ליה ולא חס מפני לה שמואל (סג יג.) שאין חייב מודה ואי' על פי גלגליתו ופריך ויטולד ליה ללוא לא יתאש' אם בו אחריות נכסים אמאי לא יתאש' דהא לא קאמר לאו ידריש טענתו ויובל להוציא על ידו כלום מלוה כי י' לכו טענת זיוף אמר"ה דשאר טענות ה' יתאש' שלא יגבה מן החיובותיו מן הלקוחות דנדי' דמורחם לא טענין לא מהי' פשוט בזהמכור לא הבית בסופו (ב"ב י.) וסג) שטרך ביד מתי' בני' נאמן מינו דלא יא' וגובה כולו ודייני' א"י אמר' נשבע וגו' (פ"ה ס') טענין לימתי החזרתי לו' נאנסו דהא למ"ד נשבע וגובה כולו ד' נאנסו והיינו טעמא משום דלא שכיחא מינו דאי בני' אמר' נאנסו וה"ו טענין כהדיס ס' לאשמואל בני' שמה (שם נקט) ולקוחות שיוכל כל אדם להוציא מידם ע"י מלוה גופיה ע"י אשמואל קוים וריבן דפסיק' דהחתימה לחתימה עדים לגמרי וטעמו (דף ע"ה.) בני' שער ריעא דלא מגביני' דהא שטר' שכתוב בו הנפק אמאי יתאש' ניח' הוא להיכל' דלא טעין דהיכל' דלא טעין טעין מדי' אלל אי' הוה טעין וק' חיישי' לקוחות דהא דחיישי' דלא טענין לא להפסידא דיתמי' כיון דלא מקיים אלל' דטעמא משום דחיישי' שמה ויזיל אפי' דשטר שכתוב בו הנפק דהא איכא גמ' ליה אי' בני' דמקיים דקדקי' גמ' כשאינו מקיים וכולי' האי' לא חיישי' מזה דאמרין בסוף פירק גט פשוט' אדם עושה קטעני' על ההקדש ופריך' אלל' מן ומחנן לא אמר מן אין קיימיה לשטריה לא אמר מן לא קיימיה גיב' דהא נקט' שטרא ולא מני' אלא

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

החתי א"ך שמוס אגבות סמונו. לאו דווקא קאמר האי לישראל דלא שייך לומר הכי אלא לגבי צעלים ולא
היו אלא משום מה מבר ראשון לשני כל זכות שמצא לידו והוא היה יכול לדחותו אלא ביטולו אחרת
לגבי לדחותו אלא ויבורית דראשון נמי לא היה יכול לדחותו אלא ויבורית דאי משום אי שמקת שמקת ואי
מרינן צפ"ק דצ"ק (דף מ. וסו) גבי מבר לאחד או לשלשה כאחד נכנסו חתם הבצלים הא אוקיימא

אבל שבך ביענית דכוותה מצי א"ל הנחתי לך מקום לגבות הימנו ^ה אמר אביי ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות ואתא בעל חוב דראובן וקמרף לה מיניה דינא הוא דאזיל ראובן ומפצי ליה ולא מצי אמר ליה לאו בעל דברים ידיי את משום דאמר ליה דמפקת מיניה עלי הדר ^ה ואיכא דאמרי אפילו שלא באחריות נמי דאמר ליה לא ינחה ליה דתהוי ליה לשמעון תרעומת עלי אמר אביי ראובן שמכר שדה לשמעון

וְזוֹנִים קָרִיבֵי דַּעְרָבָה הוּא סָבֵר רַב פֶּסַח לְמִימַר גַּבִּי לוֹה וּמְלוֹה רִחִיק הוּא אָמַר לִיה רַב הוּא בְּרִיה
בְּתַר עֲרָבָה אֵזֵל וְאֵין לוֹמַר דִּפְסָק מִינֵה כְּגוֹן שֶׁהָעִידִים הִמְקִימִין אֵת הַשְּׁטֵר שֶׁל צַעַל חוּב קְרוּבִים
וְאֵינוֹן צַעַל דְּבָרִים יְכוּלִים לְקִיּוּמֵהּ הָאֵל נִמִּי לֹא מִתְּלָא הֵיא מִשְׁטַם דְּפִרְשִׁים דְּלִפִּי מַשְׁתַּי דִּינָה צְבִיר
לִיה מִינֵיהּ בְּתַר דְּרֹאֲבֹן אֵזֵל וְעוֹד דְּמִסְקִי אֵיכָא דְאִמְרֵי אִפִּי שְׁלָא בְּאַחְרֵיתוֹ נִמִּי כִּי הָא אִפִּי אֵיחֹר
זִידֵה שְׁלָא בְּאַחְרֵיתוֹ מַעֲדִיל לֵי עֵלִיז אֵי אֵת לִיה אֲרַעָא אַחְרֵיתָא דְּלִיכָא לְמַעַן לְהַסְתֵּמְדֵיהּ לִפְנֵי צַעַל חוּב
קְרוּבִים שְׁלָא אֵיחֹר מִשְׁטֵם מַרְעוּתוֹ וְיִכְלָא לְמַעַן דִּפְסָק מִינֵיהּ לְמַעַן שְׁצוּעֵה דְּרֹאֲבֹן יוֹדַע אֵת
דְּלֵא פִּרְעֻתִיךָ דְּכִי הַקּוּטֵרֶס אֲבָל שְׁמַעוֹן אֵינוֹ יוֹדַע וְאֵינוֹ רוֹאֵה לְטַעוֹן שְׂקָר דֵּהָא גִלְּלֹה הִכִּי לִרְכִּי
סִי לֵא יִרְעֵה אֲלֵא בְּשׁוּעָה וּמִיכֵי יִי לִי דִימִי דִּיכֵל לוֹמַר אִשְׁתַּבַּע לִי לֵא פִּרְעֻתִיךָ דְּכִיפִישׁ בְּקוּטֵרֶס
מִנְכֶּסֶם הַשְׁעוּעִנְדִּים וְרַבִּי הוּא מִדְּקַדֵּק דְּאֵי בִּי אֵינוֹ יוֹכֵל לִמְלֹא עִידִים לְקַיֵּם שְׁטֵר וְאִמְרֵי דְּרֹאֲבֹן
וְאֵת אֵל מִזְוִיף אֲבָל שְׁמַעוֹן מִזְוִיף אֵינוֹ יוֹכֵל לְטַעוֹן מִזְוִיף הוּא אֵת כִּי טוֹבֵא כִּי הַיּוֹרֵשִׁים מִסְּפַק
וְיִזְלֹא וְאֵת אֲבִיחֵי אִפִּי שְׁאֵין בִּיכָא מִיכָא וְאֵת לְקִיּוּמֵהּ וְאֵת לְטַעוֹן הוּא אֵת שְׁבַתִּי לְכָל בְּרִיָּה שֶׁהִי מִי

חמומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותו ב"ד ואפי' גולן מוחזק שזויה שטר אין י"ל שצריך
לנו להע"ם שהוא פסול על המומן מיראת לבסוף שטר מורף פון יצירו ב"ד ויפוי הלכך כי קטנו
לא אמר לנו דקים ליה בגריה אבל יתמנן ולקוחות כנגד טענה לא זיף לא כדכירי חכמים עדי קיום
אם לא וימתינו רבי רחיה מנח' דב"ק דב"מ (דף י"ב:) מלא שטרי חזוי אם יש כפון אחריות
ב"ד נפרשין מהם אין כפון אחריות נכסים יחזיר לתלוה מפני שאין ב"ד נפרשין מהם דברי ר"מ ומוקי
בפון אחריות יחזיר להוהר ר"מ שטר שאין בו אחריות אפי' מבני מרי לא בני יחזיר לתלוה ויזכר
ע"פ אלמחיש לא ליה ליה אלא קאמר לא היה דברסי מעולם ויהשא אה"ל דטעינין לימתי ולקוחות מורף
אין שביטול לקיימו לא לא למנוע עדי קיום א"כ מרי דקושטא קאמר יבדקין יגבה דלפריעה איה
ויכל האומר לא לימתי כאומר לא פרעתי דמי ואם לא יוכל לקיים מה נוכל להפסד בחזרתו והלא לא
פון מורף וגם מן הלוקחות ויחומים לא יוכל להוציא כי טענין שביטול אלא ודאי לא טעינין
בין לזכור וטעינין לזקוק הכא מוקמינן ליה אדאורייתא כל זמן שאין הלוה עצמו פוסלו לכך לא
הוא טענין אלא דלמתי אמאי לא לא יחזיר אלא לא יוכל לשלם לבסוף על ידו לא מיחומים ולא מן מלקוחות
הוא טעינין להו דלמתיס היה נאמן לטעון פסוע מורי דאי בעי אמר מורף הוא כענין שמינו
ב"ד המפקיד אלא חזירו בשטר דקסבר רב חסדא דכי אמר החזרתיו לך דלע"ג דאיכא למימר
ע"י אמר נאנסו ומסקין לימח' בפגומה שטר כיס הניחא איה תרימסי דייני גולה אמרי נשבע
מחלה ומפסדי דמ"ד נשבע ויגובה מחלה שטר לא מצי א"ל שטרך בדי מצי בעי אית ליה דרב
נגלה פקדון הניחא ואפי' היה נאמן כפון מבני דאי בעי אמר נאנסו מורי דאי בעי אית ליה דרב
א"ל שטרך בדי מצי בעי ולית ליה דרב חסדא מ"מ לפטרו דנימח' נאנסו אלא לא טעינין להו
פ"ה טעינין להו למ"ד נשבע ויגובה מחלה החזרתיו לך אע"פ שאינן לא היה נאמן אלא מחמת
למה פסוע מורי דאי בעי איה נאמן אלא מצי דאי בעי אמר מורי הוא וימיה הוא לא
שכתבו אין לך לקיימו שלא היה צריכון נאמן לומר פסוע הוא מורי דאי בעי אמר מורי הוא כלל
אליבא דר"מ דמודה בשטר שכתבו לך לקיימו ועוד קשה הדבר אם לא חשו להפסיד יחומים
אין ועל כן נראה לומר שטעינין להם מורף הוא והוא הכהם איהל לשנינו עלה דחז"שי' שמה יוציא אפי'
איהמרת ליה בגפיליה איכא למיחש ב"ד אפי' אם יבאוי ויכירו אחריותם כי שמה דימח' עדי עד שדימח'
דיינים בקיום השטר כי הוא נשע פסוע (שם) דלמתי איה אחריותם ודכתיבין לשלל כלל נעירות
ע"ג דלמתי ליה עדי קיום מכיון דקא מהדר איזופא אימר ויזיף ויף וכמו אם תחמר אם כי המיאל
שמה ויף ודימח' החימות נגמריה לא לא קשאי שברי ים לנו תלחק בין היכא דטעינין ליה מורף
בן למיחש משום ריעותא דנפיליה ואיכא לזקוקמה הויא דשטר שכתבו בו הפסד דלמתיא ללוה דלא
הוא אפי' תוקמא להבאי דלא יחזיר לחישינן לזיף דזקא כלל עדי קיום משום הפסד יחומים
מורף מ"מ מיקמי מדאמא שמואל ההם המיאל שמה בשוק יחזיר לעולם ומתמי יחמוס
בן למימר כגון דלמתיא ללוה דלא טעין מורף ולהכי לא חישינן לזיף והואיל וכן כי מפרשין נמי
לוה עצמו ע"י קיום וזהו אלו יחזיר להבשירו משום ריעותא דנפיליה ועממה ליה לא קשאי נמי הויא
אזקומא דלמתיא ללוה ולא טעין מדי כלל אי טעין ליה מורף הוא לא יחזיר ביון דנפס' אחר
דן און דלא אמרם בגפיליה ואפ"ל פסל ליה ליה ואמר מורף הוא יחזיר והויא דמנא שטר חורב
שזיף החימת העדים וחימתם הדיינים. מ"ר. ויש להביא רחיה דטעינין שפיר לימתי מורף
ע"ה: דלמר דר הוה שביע מרע הקדשים כל נכסיו ואמר מנה לפלוני בדי נאמן חוקה אין
י אדם עשה קניניה על בניו דרב ושמואל דאמרי דהרייבא שביע מרע שאמר מנה לפלוני בדי
ומסקין ביה הוה מיידי דנקיט שטר מקיים רב ושמואל דנקיט שטר שאינו מקיים אמר מנה
לשטרריה פירוש דשמה שלא להשביע את בניו אמר כן ואם מתאלל שומר דלא טעינין מורף מ"מ
מורף הוא ואין נראה לנתות דמיידי בדלא מת דהוא נטנין קאמר משמע דאימתי קאמר:

מסורת הש"ס

(b) צ"ק : ע"פ מ"ד .ד.
ע"פ

מוסף רש"י

[illegible]

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones